

КОМАРИТЕ – МЕДИЦИНСКО ЗНАЧЕНИЕ И КАК ДА СЕ ПРЕДПАЗИМ ОТ ТЯХ

Комарите (сем. Culicidae) са всеобщо разпространени кръвосмучещи насекоми. Разпространени са по цялото земно кълбо с изключение на зоните с вечен лед. Основно се разделят на маларийни и немаларийни.

Комарите са една от най-важните в епидемиологично отношение групи насекоми. Те са преносители на повече от 50 вирусни, бактериални инфекции и паразитози като малария, филариоза, вирусни енцефалити, жълта треска, денга, туларемия и др. Те са временни кръвосмучещи насекоми. Сърбежът и паренето, които се усещат след ухапването от комар, се дължат на слюнката, която женското насекомо вкарва в направената от хоботчето му раничка в кожата. Тази слюнка съдържа токсични и пречатващи съсирването на кръвта вещества. Различните хора притежават нееднаква чувствителност към ухапванията от комари – от пълна нечувствителност през средно силна реакция, до голяма чувствителност. В някои случаи ухапването от комар може да доведе до местно нагнояване. Това е вторично усложнение в резултат на механично замърсяване.

Следи от ухапване на дете от комар

В своето развитие комарите преминават през водна среда, в която се развиват яйца, ларви и какавиди и въздушна – възрастни индивиди. Един женски комар през живота си (средно до 3 месеца рядко 6 мес.) снася от 80 до 300 яйца. Местата предпочитани от комарите са постоянни или временни водоеми – блата, разливи на реки, локви, дупки на дървета и др. места със застояли води. Не се срещат само в бързо течащите води на големи реки, езера и морета.

Мъжките се хранят със сокове на растения, а женските са кръвосмучещи. Кръвта е необходима за узряване на яйцата. Женският комар активно търси гостоприемник (животни или хора) и след като се напие намира закътано местенце, където остава до съзряването на яйцата. Най-активни са вечер и рано сутрин при оптимална температура 25 – 26°C. Разстоянията, които прелитат комарите в естествени условия са различни. Обикновено те се предвижват на разстояние от 3 до 5 км., а други носени от вятъра, може да прелетят до 80 км.

Профилактични мерки за недопускане създаването на биотопи :

- ликвидиране на водоемите, които не се използват за стопански нужди чрез оттичане на водата или засипване .
- предотвратяване задържането на вода за повече от 7 дни в декоративни басейни, разливи край чешми за водопой на животни, край септични ями, във водопроводни и канализационни шахти или оставени на открито съдове (варели, бидони, качета, буркани, консервни кутии, шишета, вази и др.). Особено внимание да се обръща на сградите с високи подпочвени води, включително асансьорните шахти.
- недопускане образуването на разливи край напоителни и отводнителни канали, както и затварянето им.
- редовно окосяване на високия тревостой в близост до водоеми, дворове и жилища, както и в близост до паркове и градини.
- в дома се препоръчват профилактични мерки за възпрепятстване навлизането на възрастни комари в помещенията чрез замрежване на прозорците.

За защита от комарите гражданите могат да използват:

- На първо място - при излет на открито, да се носи подходящо облекло, в светли тонове, което не привлича летящите насекоми.
- Замрежване на врати, прозорци и други със ситни мрежи, добре закрепени, за да не преминават комарите през или край тях.
- Отблъскващи вещества (репеленти) главно под формата на лосиони, кремове и аерозоли за нанасяне по откритите части на тялото (крака, ръце, шия). Репелентите могат да се използват и за обработка на дрехи, защитни мрежи и палатки. Ефективността им зависи от температурата и влажността. При усилена физическа работа и обилно изпотяване ефективността им намалява. Добри репелентни качества имат препаратите на база диметилфталат и диетилтолуамид под формата на лосиони, кремове, емулсии и аерозоли.

За недопускане на комарите в жилищни и др. помещения е удачно да се използват и топло изпаряеми таблетки, течности и изгарящи спирали. Препаратите се поставят в електроуред – изпарител, който се включва в електрическата мрежа в близост до отворен прозорец. Те не са подходящи за приложение в присъствие на алергични хора.

Борбата с комарите в затворени помещения включва различни методи, като използване на инсектициди за битова употреба – разтвори, аерозоли, димки и др. Задължително се обработват с препаратите вътрешните стени на помещенията вкл. и таваните, на които почиват през деня комарите.

За получаване на бърз моментен ефект се използват аерозоли.

Столичната РИОКОЗ не извършва обработки против комари!

Такива се извършват от специализирани фирми с обучен персонал, притежаващ документи за правоспособност. До момента в МЗ са регистрирани около 90 такива фирми само за столицата.

Контрол върху тяхната дейност се осъществява от Столичната РИОКОЗ съгласно изискванията на Наредба № 3 от 24.01.2005г за условията и реда за извършване на дезинсекции и дератизации.

Информация за фирмите извършващи ДД мероприятия, може да получите от интернет страниците на самите фирми или справки от др. медийни издания.